

Zpráva o činnosti České botanické společnosti za rok 2008

Annual Report of the Czech Botanical Society for the Year 2008

Michal Štefánek & Romana Štěpánková

Česká botanická společnost, Benátská 2, 128 01 Praha 2; botspol@natur.cuni.cz

Česká botanická společnost (dále jen ČBS) měla k 1. 1. 2008 704 členů, z toho 12 čestných tuzemských, čtyři řádné a devět čestných zahraničních členů. Během roku 2008 zemřelo šest členů: Marie Maršáková, Eduard Štědranský, Věra Hadačová, Jaromír Vorel, Miloš Král a čestný člen Antonín Vězda. Přijato bylo 31 nových členů. Naopak z různých důvodů zrušilo své členství v ČBS 16 členů. Z důvodu dlouhodobého nezájmu o činnost ČBS a neplacení členských příspěvků bylo zrušeno členství devíti členům. Členská základna měla tedy po všech změnách k 31. 12. 2008 následující složení: 704 členů, z toho 11 čestných tuzemských, čtyři řádné zahraniční a devět čestných zahraničních členů.

Valné shromáždění ČBS se konalo dne 25. února 2008. V úvodu Valného shromáždění přednesl Z. Kaplan přednášku na téma „Co nám herbářové sbírky říkají o aktivitě sběratelů, změnách v rozšíření rostlin a politických změnách“.

Valné shromáždění vyslechlo a schválilo výroční zprávu o činnosti ČBS za rok 2007, zprávu o hospodaření a zprávu revizorů účtů o kontrole hospodaření.

Hlavní výbor v roce 2008 pracoval ve složení: J. Danihelka, V. Grulich, L. Hrouda (předseda), J. Chrtěk, M. Chytrý, I. Jongepierová (hospodář), F. Krahulec (první místopředseda), K. Kubát (druhý místopředseda), Z. Neuhäuslová, K. Prach, P. Pyšek, V. Řehořek, M. Štech, M. Štefánek (vědecký tajemník). Hlavní výbor se sešel během roku čtyřikrát, z toho poslední prosincové zasedání bylo rozšířeno o předsedy a jednatele poboček a sekcí a o čestné členy. Hlavními body programu bylo hodnocení a příprava akcí a hospodaření ČBS.

Sekretariát ČBS, sídlící na adrese Benátská 2, 128 00 Praha 2, nadále působil jako organizační a informační centrum ČBS. V roce 2008 byly rozeslány lednové, březnové a zářijové informace členům, organizačně a administrativně zajištěny všechny akce pořádané ústředím ČBS, vyřizovány veškeré správní, ekonomické a personální záležitosti ČBS a zajišťována distribuce členských časopisů Preslia, Zprávy ČBS a Bryonora a správa webových stránek ČBS (www.natur.cuni.cz/CBS). Personální zajištění chodu sekretariátu a knihovny ČBS: v sekretariátě pracovala po celý rok R. Štěpánková, v knihovně pracovala od 1. 1. do 30. 6. I. Krásná a od 1. 10. do 31. 12. Z. Khodlová. Účetnictví ČBS zpracovávala R. Baborová, archiv v Lužnici u Třeboně spravoval L. Adamec.

Akce zajišťované ústředím ČBS

Tradičně byly uspořádány dva přednáškové cykly, jarního se zúčastnilo 157, podzimního 128 posluchačů. Jarní přednáškový cyklus byl zahájen 89. Valným shromážděním.

Jarní přednáškový cyklus:

3.3. J. Kirschner, L. Kirschnerová: Velká expedice do historie české botaniky

10.3. R. Alves: Flóra a vegetace Campos rupestres aneb Braun-Blanquet v Brazílii

17.3. B. Mandák, D. Kořínková: Mohou se merlíky křížit? Mohou, ale jinak než bychom očekávali

- 31.3. V. Bažant: Dřeviny ruského Dálného Východu (Primorskij kraj)
 7.4. J. Kolbek: Vegetace Korejského poloostrova a její vztahy k vegetaci severovýchodní Asie, I. Vegetace severní části (KLDK)
 14.4. J. Neustupa: Zelené řasy tropických deštných lesů - svět, který čeká na své objevení
 21.4. I. Bufková: Rašeliniště a říční nivy západní Sibiře

Podzimní přednáškový cyklus:

20.10. 15.00 hodin Seminář k 150. výročí narození prof. Velenovského

Program semináře:

- J. Kvaček: Josef Velenovský – průkopník české paleobotaniky
 A. Petrova: Velenovského přínos ke studiu bulharské květeny
 O. Rotreklová, V. Řehořek: *Ferulago confusa* Velenovský: je oprávněno jeho pojetí na specifické úrovni?
 J. Hadinec, V. Rejzlová, M. Štefánek et J. Štěpánek: Digitalizace typů z balkánského (bulharského) herbáře J. Velenovského
 Z. Soldán: Velenovského „bryologická“ životní etapa
 J. Holec: Databáze nových druhů hub popsanych J. Velenovským a poznámky k jejich revizi
 M. Franc: Společenské působení J. Velenovského

- 3.11. J. Vojta: GPS v botanice – jak a proč (příklady netriviálního využití GPS a práce s volně stažitelnými programy i propojení s GIS)
 10.11. V. Řehořek: Jaká jsou správná jména některých okrasných rostlin?
 24.11. J. Danihelka a kol.: *Viola elatior* a její příbuzní ve střední Evropě
 8.12. M. Svoboda: Horské lesy střední Evropy a jejich dynamika. Je disturbance kalamita?
 15.12. J. Klimešová, K. Prach: Floristické a vegetační postřehy ze Špicberků

V termínu 29. 11.–30. 11. 2008 proběhla v Praze **konference ČBS „Dynamika, diverzita a management lesní vegetace“**. Organizační výbor konference tvořili J. Doua, J. Roleček, R. Hédli, K. Boublík a M. Svoboda.

Formou přednášky byly na konferenci prezentovány následující příspěvky:

I. Dynamika

Zvaná přednáška **Prach K. & al.**: Sukcese dřevin na nelesní půdě – pokus o zobecnění

Kopecký M., Zajíčková L., Vojta J. & Herben T.: Šíření dřevin v opuštěné krajině

Doupovských hor

Jírová A.: Dřeviny na opuštěných polích po 30 letech

Kolbek J., Petřík P., Černý T. & Boublík K.: Změny lesních společenstev v závislosti na vlivu zvěře

Vymazalová M.: Je třeba oprášit zašlý lesk fenologických pozorování?

Zvaná přednáška **Kuneš P.**: Holocenní dynamika lesů

Chytrý M., Danihelka J., Kočí M., Otýpková Z., Horsák M., Kubešová S., Lososová Z. &

Tichý L.: Lesy jižního Uralu – moderní analogie raně holocenních lesů střední Evropy

Novák J.: Vývoj horní hranice lesa v Hrubém Jeseníku a na Kralickém Sněžníku z pohledu antrakologické analýzy

Janík D., Adam D., Unar P., Vrška T., Hort L., Král K. & Šamonil P.: Jakou roli hraje jeden metr nadmořské výšky aneb vývoj populací *Acer campestre* a *Carpinus betulus* v závislosti na vlhkosti stanoviště ve středoevropském lužním lese

Vávrová E. & Cudlín P.: Dynamika regeneračních procesů přizemní vegetace v klimaxových horských smrčínách Krkonoš v různém stádiu rozpadu

Šebesta J. & al.: Dynamika bylinné vegetace přirozeného lesa na časové a prostorové škále

Ujházy K., Křižová E., Murín M. & Ondruš M.: Krátkodobé zmeny vegetácie jedľových bučín Dobročského pralesa

Kučerová A., Rektoris L., Štechová T. & Bastl M.: Blatkový bor 18 let po větrném polomu, přemnožení podkorního hmyzu a požárech – sukcese vegetace a změny chemismu půdní vody

Boublík K., Douda J. & Svoboda M.: Velkoplošné disturbance v lesních chráněných územích

II. Diverzita

Hédl R. & al.: Faktory určující diverzitu, zachovalost a dynamiku lesů v Českém krasu

Marková Š. & Karlík P.: Dobříšské doubravy – vliv dřívějšího využití půdy na druhové složení rostlin

Veselá I.: Diverzita doubrav ve vztahu k produktivitě stanoviště

Vojta J. & Drhovská L.: Jsou Ellenbergovy hodnoty vhodné pro analýzu kontinuity lesní vegetace?

Višňák R.: Jizerskohorské bučiny – fytocenologie, porostní struktura, management

III. Management a ochrana lesa

Zvaná přednáška **Vrška T., Hort L., Adam D., Unar P., Král K., Janík D. & Šamonil P.:**

Hodnocení přirozenosti lesů a koncept bezzásahovosti – jak skloubit objektivní se subjektivním

Zvaná přednáška **Konvička M. & Čížek L.:** Savanový model a management chráněných území v nížinných (nejen) lesích

Souček J.: Změny porostních charakteristik v průběhu transformace lesa

Tesař V.: Výsledek přestavby kulturního lesa v kutnohorských městských lesích

Zvaná přednáška **Fanta J.:** České lesní hospodářství: současné problémy v evropské perspektivě

Härtel H. & Křenová Z.: Management národních parků: ochrana stavu versus ochrana procesů

Hejcman M., Vacek S., Remeš J. & Podrázský V.: Deficit Mg v lesních porostech aneb je nutné vápnit přirozené smrčiny?

Řepka R.: Biodiverzita versus lesnický management v EVL Hodonínská Doubrava

Schneider J.: Stupeň přirozenosti lesních porostů jako podklad pro péči o lesní MZCHÚ

Vedle přednášek byly prezentovány následující **postery** – **Adámek M.:** Požár jako ekologický faktor v lesích střední Evropy, **Bočevová E.:** Dynamika vývoje fytocenóz v Dobročském pralese,

Boublík K.: Vegetace jedlin v České republice, **Břízová E.:** Dynamika vývoje lesní vegetace na

Českomoravské vrchovině z pohledu palynologie, **Dudíková T.:** Je douglaska tisolista

(*Pseudotsuga mensiesii*) dalším invazním druhem v NP České Švýcarsko?, **Hédl R. a kol.:**

Druhy rostlin vázané na starobylé lesy: analýza tří území v ČR, **Hejdová M.:** Srovnání bylinného

patra listnatých lesů a jehličnatých kultur v Chříbech, **Holá E.:** Ekologická studie epixylických

druhů *Lophozia ascendens* a *Anastrophyllum hellerianum* (*Lophozia*ceae), **Jakuš R.:** Podpora

prirodzených procesov jako základ na dosiahnutie ekologickej rovnováhy v lesných

ekosystémoch, **Kolibáč P. & Bočevová E.:** NPR Božídarské rašeliniště – management lesní

vegetace, **Michalcová D.:** Srovnání stratifikovaného-náhodného a preferenčního způsobu

rozmísťování fytocenologických snímků: studie lesní vegetace Moravského krasu, **Muchová M.:**

Vegetace v okolí Valovy skály ve Vsetínských vrších, **Myslíková P.:** Hledání rozdílů v

druhovém složení historických a druhotných lesů v části Volyňského Předšumaví, **Nekolová R.:**

Problematika existence velkého množství umělých smrkových monokultur v ČR z hlediska

kombinace degradace půd a předpokládaných změn klimatu v tomto století, **Nováková J.:** Druhové složení lesních ostrovů v krajině Voticka, **Řepka R., Maděra P. a kol.:** Biodiverzita lužního lesa ve vztahu k jeho managementu, **Schneider J., Dymák M., Rebrošová K. & Chmelař J.:** Prostorová struktura porostu zakrslých kyselých bučin v přírodní památce Máchova dolina, **Schneider J. & Kupec P.:** Funkce lesních ekosystémů v areálu Chřibů, **Tydlitátová K., Sklenář P. & Adámek M.:** Diverzita přirozených lesních společenstev Českého středohoří, **Zatloukal V., Holecyová J. & Kačmar M.:** Regenerace lokality výskytu tisu červeného dotčené výstavbou přehradní hráze Slapy.
Konference se zúčastnilo 164 osob.

V roce 2008 se konal **floristický kurz** ve dnech ve Vsetíně. Na vedení exkurzí se podíleli: Karel Boublík (Botanický ústav Průhonice), Luděk Čech (AOPK ČR), Tomáš Černý (Botanický ústav Průhonice), Martin Dančák (Univerzita Palackého Olomouc), Jiří Danihelka (Masarykova univerzita Brno), Jan Douda (ČZU Praha Suchdol), Vít Grulich (Masarykova univerzita Brno), Lubomír Hrouda (Přírodovědecká fakulta UK Praha), Jindřich Chrtek (Botanický ústav Průhonice), Zdeněk Kaplan (Botanický ústav Průhonice), Petr Koutecký (Jihočeská univerzita České Budějovice), Jan Lepš (Jihočeská univerzita České Budějovice), Petr Lepší (AOPK ČR), Leoš Lippl (MŽP ČR), Marie Popelářová (SCHKO Beskydy), Karel Prach (Jihočeská univerzita České Budějovice), Michal Štefánek (Přírodovědecká fakulta UK Praha), Jan Štěpánek (Přírodovědecká fakulta UK Praha), Tomáš Vymyslický (Výzkumný ústav pícninářský), Pavel Lustyk (AOPK ČR).
Kurzu se zúčastnilo 162 lidí.

Ve spolupráci s katedrou botaniky PřF UK Praha uspořádala ČBS **18. cyklus jarních botanických exkurzí** do okolí Prahy:

5.4. – Bryologicko-lichenologická exkurse (mezi Berounem a Srbskem po levém břehu Berounky; diabasy, vápence), vedoucí Z. Palice, Z. Soldán, P. Špryňar

12.4. — Šáreckým údolím (Divoká Šárka-Jenerálka-Nad Mlýnem-Dolní Šárka), xerothermní trávníky, skály a vřesoviště, vedoucí P. Havlíček

19.4. – Za lýkvcem vonným na Dobříšsku, vedoucí R. Hlaváček

26.4. – Po stopách Antonína Dvořáka: Nelahozeves-Radovič-Velvary (polní plevely a suché trávníky Slánské plošiny; ruderaly v obcích), vedoucí M. Štefánek

3.5. – Roztocký háj a Tiché údolí, vedoucí J. Kubíková

10.5. – Za ladoňkou rakouskou na Kolínsko aneb co ještě v Polabí zbývá, vedoucí T. Černý

17.5. – Hrabanovská černava, možná i Hrbáčkovy tůně, vedoucí P. Petřík

24.5. – Poděbradské Polabí, vedoucí J. Chrtek. Z Poděbrad přes zatopené pískovny, louky a olšiny u Kluku, lužní lesy a břehy Labe a Cidliny do Libice nad Cidlinou.

31.5. – Křivoklátskem s vedoucím L. Hroudou. Zbečno - PP Brdatka - Křivoklát-Amálín - Vrch Baba – Křivoklát.

Činnost poboček ČBS

Jihomoravská pobočka (zprávu sestavil P. Bureš)

Výbor pobočky pracoval v roce 2008 ve složení (bez titulů):

Jaroslav Koblížek (předseda), Petr Bureš (jednatel), Zdena Lososová, Radim Hédli, Milan Chytrý.

Hlavní činností v roce 2008 bylo pořádání přednášek a seminářů, kterých pobočka uspořádala spolu s ústavem botaniky a zoologie PřF MU v Brně celkem 14 a zúčastnilo se jich celkem 263 posluchačů.

- 28. 2. Bohumil Mandák: Když jdou geny spát: populačně genetické důsledky dormance semen (12 účastníků)
- 6. 3. Petr Bureš & Petr Šmarda: Genomový obsah bází a velikost chromosomů: nové druhově specifické parametry a jejich dynamika v mikroevoluci rostlin (19 účastníků)
- 13. 3. Jan Suda: Makaronézká květena pohledem cytometristy: co nám může říci o evoluci velikosti genomu? (18 účastníků)
- 20. 3. Radek Řepka: Expedice Argentina 2007 (16 účastníků)
- 27. 3. Miroslav Svoboda: Dynamika horských lesů ve střední Evropě: jsou disturbance (vítr a kůrovec) kalamitou?" (25 účastníků)
- 3. 4. Vítězslav Plášek: Epifytické mechorosty střední Evropy: metodika a první výsledky (17 účastníků)
- 10. 4. Jaroslav Koblížek: Příroda jižního Thajska (20 účastníků)
- 16. 10. Thomas Marcussen: Evolution of a duplicated RNA polymerase IV gene, RPD2, in *Viola*: a story of subneofunctionalisation, gene death and polyploidy (12 účastníků)
- 23. 10. Jiří Danihelka: *Viola elatior* a její příbuzní ve střední Evropě: jak nám mizejí (13 účastníků)
- 30. 10. Jan Novák: Dřevinná skladba vegetace České republiky z pohledu antrakologické analýzy (17 účastníků)
- 6. 11. Vladimír Řehořek: Co nám tu roste aneb uvedení na pravou míru některých omylů ve jmenosloví pěstovaných rostlin / Milan Chytrý: Seminář k 75. narozeninám Vladimíra Řehořka (24 účastníků)
- 13. 11. Seminář k osmdesátinám prof. Mileny Rychnovské (28 účastníků) - referující Blanka Úlehlová, Jana Jakrllová, František Krahulec, Jan Květ, František Hrabě & Milena Rychnovská
- 20. 11. Jan Suda: Kapská květenná oblast: adaptivní radiace v praxi (22 účastníků)
- 27. 11. Radim Hédrl et al.: Dynamika dřevin ve smíšeném dvojkřídláčovém pralese v Bruneji (20 účastníků)

Dále pobočka spolu s občanským sdružením Rezekvítek pro ekologickou výchovu a ochranu přírody dvě exkurze:

- 14. 5. 2008 Přírodní rezervace Kamenný vrch (vedoucí Vladimír Řehořek)
- 21. 6. 2008 Národní přírodní rezervace Mohelenská hadcová step (vedoucí Vladimír Řehořek, Olga Rotreklová)

Každé z exkurzí se zúčastnilo asi 40 účastníků, především z řad laické veřejnosti, učitelů biologie a amatérských zájemců o přírodu.

Moravskoslezská pobočka (zprávu sestavil V. Plášek)

Výbor pobočky pracoval ve složení:

Dr. Marie Sedláčková (předseda), Dr. Vítězslav Plášek (tajemník), dr. Věra Koutecká (člen výboru), Mgr. Šárka Cimalová (člen výboru).

Celkem se uskutečnilo v roce 2008 pět schůzek výboru, především s cílem stanovit a později organizačně doladit program činnosti.

Akce Moravskoslezské pobočky za rok 2008:

1) přednášky (akce proběhly na PřF Ostravské Univerzity v Ostravě):

Březen 2008: Plášek – Epifytické mechorosty a jejich ekologie

Listopad 2008: Rybka – Mokřadní biotopy a jejich význam v ekosystému

Prosinec 2008: Filipová – Příroda a květena vybraných národních parků Austrálie

2) exkurze:

Duben 2008: Plášek – za mechorosty masívu Smrku v MS-Beskydech

Květen 2008: Cimalová, Plášek – Botanická procházka do PP Turkov (Ostrava)

3) různé:

Výbor MS pobočky ČBS aktivně spolupracoval na organizaci Bryologicko-lichenologických dnů v masívu Králického Sněžníku (spoluorganizovali: OVM Šumperk a Muzeum Orlických hor)

Severočeská pobočka (zprávu sestavil Č. Ondráček)

K 31.12.2008 má pobočka 145 členů, z toho 38 členů ČBS.

Noví členové za rok 2008: Lendvorská Šárka, Tecl Josef

V roce 2008 odešli: Nesvadbová Jaroslava, Šrédľ Václav (odhlásili se), Malá Olga (zemřela)

Výbor pobočky pracoval ve složení: Ondráček Čestmír (předseda), Bílek Ivan (jednatel a hospodář), Bauer Petr, Hamerský Roman, Kubát Karel, Machová Iva, Němcová Lenka, Roth Jiří.

Výroční členská schůze v Ústí nad Labem 10. 2., účast 41 členů a 11 hostů; na schůzi zazněla přednáška „Jižní Amerika očima novináře“ (přednášející Jiří Roth mladší); po schůzi následovalo promítání fotografií z loňských akcí a jednání Orchidea klubu.

Floristické kurzy:

Odolena Voda 16.-18. 5., vedl Č. Ondráček a J. Pokorný, účast 14 členů a 4 hosté

Frýdlant 28. 6.-2. 7., vedl Č. Ondráček a J. Sýkorová, účast 25 členů a 8 hostů

Chomutov 19.-21. 9., vedli Č. Ondráček (botanika), I. Marková (bryologie), B. Wagner (lichenologie) a J. Roth (mykologie), účast 12 členů a 8 hostů

Jednodenní exkurze:

Sněžanky u Roudnice n. L. 1. 3., vedla J. Sückerová, účast 4 členové a 1 host

Jarní mykologická exkurze Chomutov 5. 4., vedl J. Roth, účast 5 členů a 6 hostů

Lichenologická exkurze na Kadaňsko 12. 4., vedl B. Wagner, účast 9 členů

Chrástany a Děkovka 3. 5., vedl V. Joza, 3 členové a 5 hostů

Zámecký park Teplice 8. 5., vedl V. Joza, 7 členů a 26 hostů

Modrá u Děčína (Středohoří sobě) 11. 5., vedli P. Bauer, K. Nepraš a R. Kroufek, účast 6 členů a 41 hostů

Louchov 15. 5., česko-německá exkurze, vedl Č. Ondráček, účast 5 členů a 21 hostů

Střelná u Teplíc 24. 5., vedl Č. Ondráček, účast 6 členů a 16 hostů

Nový Bor 24. 5., vedla J. Sýkorová, účast 4 členové a 2 hosté

Touchovické stráně 31. 5., vedl J. Bělohoubek, účast 4 členové a 4 hosté

Cínovec 1. 6., česko-německá exkurze, vedl Č. Ondráček, účast 6 členů a 15 hostů

Zárazy Brány Čech 12. 6., vedli K. Nepraš a R. Kroufek, účast 5 členů a 4 hosté

Vrch Hrazený u Šluknova (oslava životního jubilea dlouholetého člena p. Tuma) 14. 6., vedli Č. Ondráček a E. Tuma, účast 17 členů

Po stopách milešovského Himantoglossa 21. 6., vedli K. Nepraš a R. Kroufek, účast 4 členové a 6 hostů

Batologická exkurze Sádek u Žatce 30. 8., vedl I. Bílek, účast 3 členové

Bryologická exkurze Jetřichovice 6. 9., vedla I. Marková, účast 1 člen a 8 hostů

Zámecký park Červený hrádek u Jirkova 4. 10., vedl V. Joza, účast 5 členů a 12 hostů

Určovací kurz:

Rod *Quercus* - Ústí n. Labem 22. 11., nekonal se z důvodu autonehody vedoucího V. Jozy.

Náhradní program: Příroda jižního Norska (I. Bílek), Zajímavosti Australské květeny (K. Kubát).

Publikační činnost:

Internetové stránky pobočky běží na adrese: <http://www.spcbs.estranky.cz>.

Fotosoutěž:

Proběhl druhý ročník fotosoutěže, na téma „Rostliny skal a sutí“ bylo zasláno celkem 28 snímků od sedmi autorů (všichni členové pobočky). Všechny snímky i s vyhodnocením bude možno zhlédnout na www stránkách pobočky po vyhlášení výsledků na výroční členské schůzi v únoru 2009.

Východočeská pobočka (zprávu sestavili J. Kučera, J. P. Halda, V. Samková a P. Lustyk)

Po letošních volbách do výboru pobočky, řídil činnost výbor v tomto složení: Josef Kučera – předseda, Věra Samková – jednatel, Romana Prausová – pokladník, Pavel Lustyk a Josef. P. Halda – členové. Ke konci roku 2008 měla pobočka 113 členů a spolupracovníků. Bylo vydáno osmé číslo Východočeského botanického zpravodaje (8/2008). Internetové stránky pravidelně a rychle doplňuje Josef P. Halda.

V pátek 29. února 2008 se konala v prostorách Přírodovědného oddělení Muzea východních Čech v Hradci Králové výroční schůze naší pobočky. Zúčastnilo se jí 28 členů a spolupracovníků. Byly podány informace o akcích v roce 2007, o hospodaření pobočky v roce 2007, o plánovaných akcích na rok 2008.

S informacemi o nové internetové adrese „Příroda kolem nás“ (<http://jarojaromer.cz/priroda>) vystoupil Jiří Jakl a o práci na Květeně východních Čech Zdeněk Kaplan.

Proběhly také volby do výboru pobočky. Zúčastnilo se jich 26 členů a spolupracovníků.

Na závěr promítnul Josef J. Halda ze Sedloňova v Orl. horách asi stovku diapositivů přírody Kilimandžára.

V pátek 28. března 2008 se od 16 hodin konala v prostorách Přírodovědeckého oddělení Muzea východních Čech v Hradci Králové přednáška ing. Jiřího Danihelky, PhD. z Přírodovědecké fakulty Masarykovy univerzity v Brně na téma „*Viola elatior* a její příbuzní ve střední Evropě: jak nám mizejí“. Přednášky se zúčastnilo 16 zájemců. Ve více než 1,5 hodinové přednášce byli informativně seznámeni s rodem *Viola* ve světě a pak celkem podrobně s druhem *Viola elatior* a jejími příbuznými druhy *Viola pumila* a *Viola stagnina*. Na herbářových položkách si mohli uvedené druhy, ale nejen je, prohlédnout. Mohli si také prohlédnout donesené živé exempláře druhů *Viola odorata*, *V. suavis* a *V. hirta*. Na závěr informoval Bc. Michal Gerža přítomné účastníky o přípravě soupisu vysazovaných rostlin do volné přírody a požádal o zasílání údajů. V sobotu 17. května 2008 v 10:00 se 5 zájemců o lišejníky sešlo v Janovicích na nádraží. V okolí cesty NPR Adršpašsko-teplické skály (modrá turistická značka) byly demonstrovány zajímavé druhy lišejníků (mezi nejzajímavějšími např. *Arctoparmelia incurva*, *Arthonia arthonioides*, *Icmadophila ericetorum*, *Micarea lignaria* a *Pertusaria ocellata*). Špatná předpověď počasí se naštěstí nevyplnila, exkurze se protáhla až do 16:30, kdy se znavení badatelé mohli občerstvit v Janovické restauraci. Exkurzi vedl, jako již tradičně, Josef. P. Halda z Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou.

Poslední květnový den jsme věnovali prohlídce unikátní lokality přírodní rezervace Mazurovy chalupy u Hoděšovic. Ve velmi horkém slunečném dni 18 zájemců procházelo pod vedením Věry

Samkové a Romany Prausové komplexem střídavě vlhkých a mezofilních luk. Viděli jsme vzácné druhy, mnohé z nich kvetoucí: *Iris sibirica*, *Ophioglossum vulgatum*, *Trollius altissimus*, *Salix rosmarinifolia*, *Cnidium dubium*, *Dactylorhiza majalis*, větší množství ostřic – *Carex davalliana*, *C. hartmanii*, *C. umbrosa*, dokonce i pro lokalitu Romanou Prausovou nově objevenou *C. pulicaris*. V odpoledních hodinách několik vytrvalců pokračovalo v exkurzi do dubohabřin a upolínové louky u osady Podstrání.

Exkurze do lesa Hradiště se konala podle plánu pobočky dne 2. srpna 2008 ve spolupráci s Botanickou sekcí v Dobrému. Za deštivého počasí se sešlo 10 zájemců včetně synů Zdeňka Kaplana, který exkurzi vedl. Sešli jsme se na hrázi vodní nádrže Hoděčín na okraji stejnojmenné obce. Vedoucí exkurze navrhl, abychom nešli do lesa Hlaváč z důvodu převážných smrčín a raději navštívili les Hradiště. Po nezdařilém začátku, kdy jsme prošli přes sójové pole, na jehož okraji rostla *Sherardia arvensis*, a prodírali se mokrou kukuřicí, jsme došli na jihozápadní okraj lesa Hradiště, který se rozkládá mezi obcemi Hoděčín, Lično, Třebešov a Ledská. Zde jsme našli zbytky xerothermních nekosených luk s *Echinops sphaerocephalus*. Pokračovali jsme kolem dvou soukromých rybníků při jižním okraji lesa. V nich jsme našli 3 druhy rdestů (*Potamogeton natans*, *P. lucens*, *P. crispus*) a na břehu *Epilobium parviflorum*. Po okraji lesa, kde jsme našli křížence *Cirsium canum* x *C. oleraceum* = *C. x tataricum*, jsme pak pokračovali až k silnici z Lična do Ledské. Z ní jsme po chvíli odbočili doleva na cestu vedoucí pod lesem k bývalému mlýnu Podlíska. Před ním jsme vystoupali lesem, kde jsme mj. našli *Vicia sylvatica*, a přešli obilné pole do Ledské. Okrajem pole na jihozápadě vesnice jsme došli do třešňové aleje, kterou jsme prošli zpět do Hoděčína. Exkurzi jsme ukončili pozdním obědem v restauraci v Česticích.

Floristický minikurz se konal ve dnech 5. – 8. června 2008 na Svitavsku. Kurzu se zúčastnilo 55 profesionálních i amatérských botaniků, jak členů Východočeské pobočky ČBS, tak i dalších z celé České republiky. Ve čtyřech dnech jsme absolvovali celkem 16 exkurzí na Hřebečovský hřbet (PR Rohová), na Opatovsko (rybníky, PR Psí kuchyně a PR Králova zahrada), do blízkého okolí Svitav, k Ostrému Kameni, Vendolí a do okolí Hradce nad Svitavou, do údolí Křetínky, k Lazinovu, do PR Dlouholoučské stráně a na Rychnovský vrch. Pravděpodobně nejvýznamnějším nálezem je znovuobjevení starčku skalního (*Senecio rupestris*) v PR Rohová, druhu, který byl považován v naší květeně za nezvěstný. Exkurze vedli Aleš Hájek, Jaroslav Jirásek, Zdeněk Kaplan a Pavel Lustyk. Získané výsledky budou publikovány ve Zprávách ČBS. Ubytování bylo zajištěno v ubytovně u motokrosového závodiště v Březové nad Svitavou s příznačným názvem Pohoda a také počasí během celého kurzu bylo více než přívětivé.

Poslední akcí roku 2008 byla již tradičně dendrologická exkurze vedená ing. Zdeňkem Blahníkem. Navštívili jsme zajímavou a v současnosti asi nejbohatší dendrologickou sbírku v bývalém Východočeském kraji – oficiálně Domov pod hradem Žampach. Na ploše asi 4 ha najdeme více jak 500 druhů dřevin. Většina těchto druhů je mladá, vysazená před několika lety. Exkurze se zúčastnilo 16 zájemců. Počasí nám přálo a tak jsme za 6 hodin trvající exkurzi viděli převážnou většinu dřevin v areálu Domova. V úvodu nás seznámila pracovnice tohoto zařízení s jeho historií, současností i plány do budoucna.

Západočeská pobočka (zprávu sestavili Eva Chvojková a Jiří Sladký)

K 31. 12. 2008 měla Západočeská pobočka ČBS 56 členů. Oproti roku 2007 došlo ke značnému úbytku členů, a to na základě dotazníkové akce, uskutečněné na jaře 2008. Členy pobočky nadále zůstávají jen ti, kteří projeví opravdový zájem o činnost pobočky včetně řádného placení příspěvků.

23. 2. 2008: Výroční schůze pobočky, na které byl zvolen nový výbor pobočky ve složení:

předsedkyně pobočky Mgr. Eva Chvojková, jednatel Jiří Sladký, hospodářka Ing. Lenka Pivoňková

další členové výboru: Mgr. Jaroslava Nesvadbová, RNDr. Sylvie Pecháčková, PhD, RNDr. Jaromír Sofron, (všichni redakční rada Calluna) a Josef Škrábek st.

Po oficiálním programu schůze proběhla přednáška Mgr. Ondřeje Peksy – „Lišejníky jsou zajímavější, než se odvažujete pomyslet...“ (35 účastníků).

Přednášky:

28. 3. – Ing. Lenka Pivoňková: Co nového v ochraně přírody? (15 účastníků).

13. 10. – Mgr. Přemysl Tájek: Květena Slavkovského lesa (14 účastníků).

10. 11. – Doc. RNDr. Vít Grulich, CSc., RNDr. Alena Vydrová: VVP Boletice očima botanika (19 účastníků).

Jarní přednáška se uskutečnila na KBi ZČU, ostatní přednášky a výroční schůze v přednáškovém sále Západočeského muzea v Plzni v Kopeckého sadech 2.

Exkurze:

12. 4. – Exkurze za lišejníky Radyně, vedoucí Mgr. Ondřej Peksa (14 účastníků).

8. 5. – Floristická exkurze na stráňky nad železniční tratí Plzeň-Doubravka/Bukovec, vedoucí RNDr. Sylvie Pecháčková (7 účastníků).

24. 5. – Květnaté lochotínské louky, vedoucí RNDr. Sylvie Pecháčková (13 účastníků).

14. 6. – Prvohorní (karbonská) a současná flóra Merklínska, vedoucí Ing. Jan Bureš (7 účastníků).

6. 9. – Přírodní park Brdy (západní část) – nivou Bradavy a vrchem Kokšín, vedoucí RNDr. Rudolf Hlaváček (9 účastníků).

15. 9. – Praktické zkušenosti z aktualizace biotopů v terénu (Čerchovský hřeben), vedoucí Jiří Sladký (5 účastníků).

Ostatní:

17. 5. 2008: Exkurze „Po rozkvetlém úpatí Slavkovského lesa ...“ pořádané ZO ČSOP Kladská se zúčastnilo 6 členů západočeské pobočky ČBS

29. 6.–5. 7.: Floristický kurz ČBS ve Vsetíně (účast 4 členů pobočky)

29. 11.–30. 11.: Konference ČBS „Diverzita, dynamika a management lesní vegetace“, Praha (účast 8 členů pobočky)

V roce 2008 bylo vydáno 1 číslo časopisu Calluna o 28 stranách.

Výbor pobočky se v roce 2008 sešel pětkrát.

Západočeská pobočka ČBS získala na svou činnost v roce 2008 grant z finančních prostředků Plzeňského kraje na ekologické projekty, titulu "Podpora environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty".

Jihočeská pobočka (zprávu sestavili M. Štech a M. Lepší a P. Lepší)

Činnost pobočky v uplynulém období řídil výbor ve složení:

předseda Milan Štech, místopředseda Václav Chán, jednatel Martin Lepší, hospodář Jaromír Švarc, členové výboru Karel Boublík, Jan Douda, Ludmila Kirschnerová, Petr Lepší, Leoš Lippl, Vojtěch Žíla. K 6. 12. 2008 měla pobočka celkem 97 členů, z toho 52 členů ČBS a 25 spolupracovníků.

Ve spolupráci s Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích uspořádala pobočka 2 přednášky a 2 diskusní dopoledne:

26. 1. 2008 – Jak na regionální květeny. Diskusní dopoledne věnované problémům formátu, metodiky a různých úskalí při přípravě regionálních Květen a při floristické práci obecně – včetně shromažďování dat do počítačové databáze.

23. 2. 2008 – Miroslav Svoboda: Dynamika horských lesů ve střední Evropě - jaký efekt mají disturbance typu vichřice a kůrovce?
29. 3. 2008 – Výroční členská schůze jihočeské pobočky České botanické společnosti v Českých Budějovicích spojená s přednáškou – Radim Hédl: Nížinný a horský prales v severní části Bornea.
6. 12. 2008 – Tradiční zhodnocení botanické sezóny 2008 (nové nálezy, literatura atd.).

Víkendové exkurze:

- 9.–11.5. 2008 – Taraxakologický průzkum Písecko, Budějovicka (pod vedením B. Trávníčka)
13. 6. – 15. 6. 2008 – Kolektivní floristický průzkum Vyšebrodsko (18 účastníků)

Revize jihočeských lokalit rostliny roku *Avenula pratensis*:

26.6.2008 – Revize historických údajů *Avenula pratensis* u Munic a Vidova

23. 8. 2008 – Za *Avenula pratensis* do okolí Smrkovic u Putimi

Ve spolupráci s BF JU, BÚ AVČR, JčM, SCHKO Blanský les, FŽP ČZU pak **jednodenní exkurze:**

30. 3. – Tradiční jarní exkurze za vřesovcem netradičně do údolí Vltavy pod Zlatou Korunu, vedli P. Lepší a M. Lepší
5. 4. – Z Bechyně do Týna nad Vltavou podél Lužnice a přes les Semenec, vedl J. Doua
26. 4. – Skočický hrad, vedl P. Koutecký.
27. 4. – Třeboňsko na Českomoravské vrchovině?, vedl K. Boublík
4. 5. – Do rozkvetlého Předšumaví, vedl M. Štech.
28. 9. – Na chrpy do Hrobů, vedl P. Koutecký.
5. 10. – Za hořečkem českým na Kralovické louky, vedli L. a E. Ekrtovi.
12. 10. – S Hledačkami do okolí Dynína (PP Lhota u Dynína, PP Hliníř, PR Horusická blata), vedli J. Doua, J. Kochánková, A. Jírová.
25. 10. – K rakouským hranicím, vedl M. Štech.

Na jaře 2008 bylo vydáno 61. číslo Zpravodaje jihočeských botaniků.

Výsledky 14. pokračování cyklu Nálezy zajímavých a nových druhů v květeně jižní části Čech (přispělo 12 členů a spolupracovníků pobočky) byly připraveny k publikaci ve Sborníku Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy, 2008.

K publikaci byly připraveny výsledky ověřování druhu *Melampyrum cristatum*, rostliny roku 2006-2007 (do Sborníku Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy, 2008).

Do databáze jihočeské pobočky ČBS, která je umístěna na webu (<http://botanika.bf.jcu.cz/jpcbs/>) bylo přidáno 811 záznamů. Databáze obsahuje k prosinci roku 2008 celkem 71802 floristických údajů.

Zatím úspěšně pokračují práce na aktualizaci Červeného komentovaného seznamu květeny jižní části Čech (již byly zpracovány desítky druhů rostlin).

Pracovní skupina pro studium makrofyt vod a mokřadů (zprávu sestavili V. Rybka a P. Lustyk)

Pracovní skupina v roce 2008 nevyvíjela činnost.

Bryologicko-lichenologická sekce (zprávu sestavili S. Kubešová, M. Hájek, V. Plášek a O. Peksa)

Výbor sekce pracoval ve složení: předsedkyně S. Kubešová (zároveň správa webových stránek), místopředseda D. Svoboda, pokladník O. Peksa, správce členské základny V. Plášek a sekretář sekce M. Hájek (současně výkonný redaktor zpravodaje *Bryonora*).

Celkový počet členů sekce byl k 31.12. 2008 114, z toho 47 členů ČBS, 42 přidružených členů a 25 zahraničních členů. Sekce v roce 2008 přijala 4 nové členy (Eva Novozámská, Pavla Wagnerová, Štěpán Koval a Lukáš Číhal). Členství naopak ukončil jeden člen (Martin Kubeš).

Ediční činnost

Pokračovalo vydávání časopisu *Bryonora*, který je jedním ze tří oficiálních časopisů ČBS.

Všechny odborné příspěvky jsou recenzovány. Od ročníku 2007 redakční radu tvoří Michal Hájek (výkonný redaktor), Svatava Kubešová, Vítězslav Plášek, Ondřej Peksa a David Svoboda. Technickou redaktorkou je Eva Mikulášková. Na kvalitě časopisu se však pozitivně podílejí i další spolupracovníci, například Jan Kučera, Jiří Liška, Zdeněk Palice, Blanka Shaw a další. Za poslední dva roky se na kvalitě časopisu podílelo 13 recenzentů, z toho 5 zahraničních.

V červnu 2008 zařadila Rada vlády pro výzkum a vývoj, na základě údajů o struktuře a recenzovanosti časopisu, *Bryonoru* na Seznam recenzovaných neimpaktovaných časopisů (periodik) vydávaných v České republice.

Do listopadu 2008 vyšlo č. 41 (52 stran) a č. 42 je před vytištěním (57 stran). Letos jsme také za pomoci V. Trávníčkové upravili grafickou podobu obálky *Bryonory*.

15. jarní bryologicko-lichenologické setkání proběhlo v osadě Sejce (nedaleko obce Nalžovice) ve středním Povltaví 17.–20. dubna. Sjelo se zde asi 35 lichenologů a bryologů. Exkurze vedly do údolí Vltavy a na vápence Týnčanského krasu. Akci zajistil Jirka Malíček.

21. podzimní bryologicko-lichenologické dny se konaly na Králickém Sněžníku v termínu 2.–5. října. Kromě českých účastníků zde byli hojně přítomní polští kolegové. Akci za sekci zajišťovala M. Zmrhalová.

5.4. bryologicko-lichenologická exkurze mezi Berounem a Srbskem (vedli Z. Palice, Z. Soldán, P. Špryňar).

12.4. exkurze za lišejníky Radyně (vedl O. Peksa).

12.4. lichenologická exkurze Kadaň (vedl B. Wagner).

25.–27.4. bryologický víkend (vedli M. Dědečková, S. Kubešová a I. Novotný).

10.5. lichenologická exkurze s mykologickým doprovodem na Čepičnou, Chanovec a Rábí (vedli J. Vondrák, M. Beran, M. Vašutová), exkurze ve spolupráci s Jihočeským muzeem.

17.5. bryologická exkurze s mykologickým doprovodem do údolí Malše (vedli J. Kučera, M. Beran, M. Vašutová), exkurze pořádána ve spolupráci s Jihočeským muzeem.

17.5. lichenologická exkurze do Adršpachu (vedl J. P. Halda).

24.5. bryologická exkurze na Vyšenské kopce (vedl Jiří Košnar).

6.9. bryologická exkurze Jetřichovice (vedla I. Marková).

13.10. přednáška o lišejnících pro muzeum v Bělé pod Bezdězem (A. Muller).

26.10. bryologická exkurze v rámci botanických exkurzí katedry botaniky PřF JU do PR Hrby a PR Čertova hora u Vráže u Písku (vedl J. Košnar).

8.11. bryologická exkurze v rámci botanických exkurzí katedry botaniky PřF JU do PR Pučanka (vedli J. Košnar a J. Kučera).

7.4.–31.5. putovní výstava Moravského zemského muzea Zelená krása mechorostů aneb jak se státi bryologem proběhla v Muzeu Českého lesa v Tachově (zajistili S. Kubešová, R. Mudrová, P. Mudra a I. Novotný).

11.9.–16.11. byla tatáž výstava instalována ve Valašském Meziříčí v Muzeu regionu Valašsko (zajistili S. Kubešová, J. Tkačíková a I. Novotný).

Prezentace v zahraničí

Členové sekce se účastnili a prezentovali příspěvky na zahraničních konferencích (1.–11.8. „4th International Meeting on the Biology of Sphagnum“, 13.–19.7. „IAL 6 – ABLIS Joint Meeting“). Hojná byla také účast bryologických příspěvků na konferenci „Environmental Changes and Biological Assessment 4“ v Ostravě.

Bryologicko-lichenologická sekce ČBS provozuje webové stránky, umístěné na serveru Jihočeské Univerzity v Českých Budějovicích. Doplňujeme zde informace týkající se činnosti sekce (exkurze, přednášky, aktuality, výzvy z řad členů, bryologické a lichenologické akce pořádané v zahraničí, množství odkazů na příbuzné webové stránky). K 8.12.2008 jsme zaznamenali 17391 přístupů. Blíže viz <http://botanika.prf.jcu.cz/bls/>

Dendrologická sekce (zprávu sestavil J. Koblížek)

Dendrologická sekce uspořádala nebo se podílela na těchto akcích:

23.2.	Dny otevřených dveří v arboretu Řícmanice	
17.5.	Dendrologická exkurze Turnov – Ing. Leugnerová	3 účastníci
24.5.- 25.5.	Dny otevřených dveří v arboretu Křtiny	
31.5.	Exkurze do zámeckého parku Sychrov – Ing. Leugnerová	9 účastníků
13.6.	Dendrologická exkurze v arboretu Sofronka – Ing. Kaňák	40 účastníků
14.6.	Exkurze do zámeckého parku ve Vlašimi – doc. Zelený	17 účastníků
4.10.- 5.10.	Dny otevřených dveří v arboretu Křtiny	

Pravidelné „první pondělky“ v Botanické zahradě a arboretu MZLU v Brně. Náplní byly jednak exkurze po arboretu, výjezdy do zahradnických podniků a na botanické lokality, prohlídky herbářových položek vzácněji pěstovaných dřevin apod.

Ediční činnost ČBS

Preslia – impaktní časopis

Redakční radu časopisu Preslia řídil v roce 2008 Petr Pyšek, funkci výkonného redaktora zastával Zdeněk Kaplan. Redakční rada pracovala ve složení: L. Hrouda (zástupce vedoucího redaktora), M. Chytrý, J. Klimešová, P. Kovář, F. Krahulec, J. Kučera, J. Neustupa, K. Prach, H. Skálová, J. Suda, M. Štech a J. Štěpánková. V roce 2008 vyšel 80. ročník v celkovém rozsahu 438 stran, obsahující celkem 24 článků v angličtině. Impact faktor časopisu za rok 2007 byl 2,06 (což je nejvyšší impact faktor z časopisů vydávaných v ČR). Do redakce došlo v roce 2008 celkem 46 článků, poměr zamítnutých článků činil 44 %. Celkem 64 recenzních posudků zpracovalo 61 recenzentů, z toho 37 zahraničních. Preslia je členským časopisem, který odebírá 375 členů ČBS, 23 kusů se prodává do zahraničí a 109 kusů se posílá do zahraničí na výměnu za časopisy do knihovny ČBS.

Zprávy České botanické společnosti

Redakční rada pracovala ve složení J. Brabec, J. Hadinec, Z. Hroudová, J. Chrtek jun. (vedoucí redaktor), Z. Kaplan, J. Kolbek (do 31.5.2008), Z. Soldán, O. Šída a K. Boublík (výkonný redaktor od 1.6.). V roce 2007 vyšlo jedno řádné číslo ročníku 43/2008 v rozsahu 190 stran, druhé řádné číslo bylo publikováno počátkem roku 2009. V řadě Materiály (č. 23) vyšly příspěvky z konference ČBS „Rostlinné invaze v ČR: situace, výzkum a management“, konané v listopadu 2007.

Bryonora

V roce 2008 vyšlo č. 41 (52 stran) a č. 42 (57 stran). Za pomoci V. Trávníčkové upravila redakční rada Bryonory grafickou podobu obálky časopisu.

Všechny odborné příspěvky jsou recenzovány. Od ročníku 2007 redakční radu tvoří Michal Hájek (výkonný redaktor), Svatava Kubešová, Vítězslav Plášek, Ondřej Peksa a David Svoboda. Technickou redaktorkou je Eva Mikulášková. Na kvalitě časopisu se však pozitivně podílejí i další spolupracovníci, například Jan Kučera, Jiří Liška, Zdeněk Palice, Blanka Shaw a další. Recenzní posudky zpracovalo 13 recenzentů, z toho 5 zahraničních.

V červnu 2008 zařadila Rada vlády pro výzkum a vývoj na základě údajů o struktuře a recenzovanosti časopisu Bryonoru do Seznamu recenzovaných neimpaktovaných časopisů (periodik) vydávaných v České republice.

Knihovna

K 31. 12. 2008 měla knihovna ČBS 43741 přírůstkových čísel (knih, časopisů, CD a separátů, z toho 13 118 svazků obsahuje knihovna prof. F.A. Nováka). Za rok 2008 přibýlo 489 přírůstkových čísel (171 ročníků časopisů a 37 knih) v celkové hodnotě ca 65 000 Kč. Měsíčně vystavované novinky studovali denně průměrně dva až tři čtenáři. Z knihovny bylo půjčeno 203 výtisků a vráceno 163 výtisků. Čtenářům je k dispozici elektronická databáze knih a časopisů nejen v knihovně ČBS, ale i na internetové adrese www.natur.cuni.cz/CBS. Knihovní komise pracovala ve složení J. Brabec, L. Hrouda a F. Krahulec. Časopis Preslia byl v roce 2008 zasílán výměnou do zahraničí 109 institucím. Časopis Zprávy byl zasílán 44 institucím. Výměnou za oba časopisy obdržela knihovna časopisy v hodnotě ca 90 000 Kč.

Řešené projekty

Rada vědeckých společností ČR poskytla dotaci na následující projekty:

Vydávání odborného časopisu Zprávy České botanické společnosti

Vydávání vědeckého časopisu Preslia

Konference České botanické společnosti „Dynamika, diverzita a management lesní vegetace“

Přednáškové cykly České botanické společnosti

Knihovna České botanické společnosti

Floristický kurz České botanické společnosti v Lounech

Praha, 25. 1. 2009